

Bilbon, 1993ko abenduaren 17an

Haritschelhar, J., euskaltzainburua
 Lekuona, J.M., euskaltzainburuordea
 Knörr, E., idazkaria
 Arana, J.A., diruzaina
 Altuna, P.
 Azkarate, M.
 Charritton, P.
 Davant, J.-L.
 Diharce, X.
 Irigoyen, A.
 Krutwig, F.
 Larre, E.
 Ondarra, P.
 Oyharçabal, B.
 Peillen, Tx.
 Salaburu, P.
 San Martin, J.
 Sarasola, I.
 Satrustegi, J.M.
 Villasante, L.
 Lizundia, J.L., idazkariordea

Akademi gaietan:

Gereño, Xabier
 Videgain, Xarles

tuen kopuruak ordaindu ahal izateko. Ondoren, P. Altunak ordainketetan gertatu diren atzerapenen berri eman ez izanagatik Gramatika batzordearen kexa azaldu du. P. Charrittonek ere adierazi du egile eskubideei dagokiela atzerapenak izaten direla. A. Irigoyenek batzordeetan irakurtzen diren txostenen ordainketaz galdetu du. Tx. Peillenek esan du Dialektologi batzordeak aurkeztu proiektuaren gainean ez duela erantzunik jaso.

J.A. Aranak Euskaltzaindiaren diru larritasuna azaldu du eta aurrerantzean argibide gehiago ematea agindu. J. Haritschelharrek erakundeak diru-sarreretan dituen arazoak aipatu ditu eta Diruzaintzaren duen uste ona eta haren lanarekiko atxikimendu osoa agertu. Bestalde, esan du Dialektologi batzordeak ez duela inolako eragozpenik biltzeko, nahiz proiektu hark aurrekonturik ez izan.

Paul Guilsou

Hurrena, P. Charrittonek Paul Guilsou (1920-1993) hil berriaz bere txostena irakurri du. Euskaltzalearen eta Euskaltzaindiko urgazlearen bizitza eta lanak

Bilbon, Plaza Barriko egoitzan, 1993ko abenduaren 17an, goizeko hamarrak eta erditan, bildu da Euskaltzaindia, aldameneko lerrokadan ageri diren lagunak bertan zirela. Ezin etorria X. Kintanak adierazi du.

Agiria

Azaroko batzar agiria onartu da, P. Altunaren proposamenari zegokion partea ezik, bere testua hitzez hitz sartzea eskatu baitu. Hala erabaki da.

Barne gaiak

A. Irigoyenen eskariz, Tx. Peilleni zorion beroa eman zaio Baionako katedra eskuratu duelako.
 J.A. Arana diruzainak aurkezturik, batzarreak onartu du aho batez Euskadiko Kutzan mailegua eskatzea, Euskaltzaindiak ordainkizun di-

azaldu ditu —sorketa literatura, itzulpenak eta erran zaharren bilketa— xeheki-
Bukatzean, J.A. Aranek esan du Azkue Bibliotekan diren egile izenik gabeko es-
kuizkribuak erkatu behar direla, batzuk Guilsourenak izan baitaitezke. Ildo bere-
tik, J. San Martinek Guilsouren eskuizkribuen katalogoa eratzea eskatu du.

Erregelak

Ondoren, abenduko gaiari jarraiki, P. Altunaren proposamena aztertu da, hots, euskaltzain osoek beren tokia utzi ahal izatea. J.-L. Davantek horretarako epea finkatzea eskatu du. B. Oyharçabalek Euskaltzaindiaren onarpenak nahitaez-
koa izan beharko lukeela esan du eta azken erabakia Euskaltzaindiaren esku gel-
ditzea eskatu. J. San Martinek euskaltzain-tokiaren uztearen arrazoa eman behar
dela esan du. A. Irigoyenek esan du Erregelaren oraingo testuan (39. art.) ageri den
ezindurik zehaztu behar dela. I. Sarasolaren iritziz, halakoek emerituen gisako
mailara pasa beharko lukete eta boto-ahala atxiki, bestelako ohorezkoen berdinak
izan gabe. J. Haritschelharrek esan du boto-ahala galdu beharko luketela, baina
zerrendan *euskaltzain ohia* ager litekeela izenaren ondoan. M. Azkarateren ustez,
euskaltzain oso izatea utziz gero, boto-ahala eta osoko batzarreetan izateko es-
kubidea galtzea hobe, baina horretarako baldintza hauek bete beharko liriteke:
uztea bere alde beharko du egin euskaltzainak; beti ere bakarka eskatzea; hiru
hilabeteko epea Euskaltzaindiak onartzeko, eta baimen hau nahitaezkoa izatea.

Proposamenak urtarrileko batzarrean bozkatuko dira.

Eskuartekoak

Jose Luis Lizundia idazkariordeak 1994ko batzar egutegiaren proposamena
aurkeztu du. Honela erabaki da, nahiz uztailari dagokiola aldaketaren bat gerta
litateen oporregatik edo beste arrazoi batengatik:

- Urtarrilaren 27, 28 eta 29an, Bilbon: I. Jagon Jardunaldiak (euskara zuzene-
naren gainean).
- Otsailaren 25ean, Donostian: Lexikologi Jardunaldiak (eratorpenari buruz-
ko gomendioak).
- Martxoaren 25 eta 26an, Bilbon edo Iruñean: Gramatika Jardunaldiak
(juntagailuak).
- Apirilaren 29 eta 30ean, Iruñean edo Gasteizen: Hiztegi Batuko Jardunal-
diak (hiztegia osatzeko irizpideak, zenbait puntu orokor eta lehen hitz ze-
rrenda, 7.000 hitzekoa).
- Maiatzaren 27 eta 28an, Bilbon: Ahoskera Jardunaldiak (ahoskerari buruz-
ko gomendioak).
- Ekainaren 23, 24 eta 25ean, Miarritzen: V. Onomastika Jardunaldiak (exo-
nomastika).
- Uztailaren 21, 22 eta 23a, Donostian: Literatura Jardunaldiak (metrika hiz-
tegia).

- Irailaren 21ean, Donostian: Euskaltzaindiaren osakeraren 75. urteurrenaren ospakizuna eta euskal komunikabideekin jarduna.
- Urriaren 3tik 7ra, Leioan: Euskaltzaindiaren Biltzar Nagusia.
- Azaroaren 25ean, Bilbon: batzarre arrunta.
- Abenduaren 28, 29 eta 30ean, Oiartzunen: Manuel Lekuonaren omenez, haren sortzearen mendeurrenean, III. Herri-Literatura Jardunaldiak.

Azken ordukoak

Urtarrilean, Bilbon egingo diren Jagon Jardunaldien egitaraua aurkeztu da. Gai bakarra izango dute: euskararen zuzentasuna. Akademien arteko ekitaldia ere egun horietan egingo da. Euskaltzaindiaren 75. urteurrenkari, duela 25 urte Iruñean egin zen bezala.

J. San Martinek esan du tarte bat eskaini beharko litzaiokeela erdaraz mintzatzean euskal izenen erabilera okerrari, komunikabideetan, batez ere. J.L. Lizundiak azaldu du erdaraz eta euskaraz hutsak ez direla desagertzen, nahiz ahoz eta izkribuz aditzera ematen den, eta *Basurto* aipatu du (euskara zuzenean *Basurtu*).

Kultur Ministerioan erabakitako dirulaguntzen berri, literatur sorketaren alorrean, eman du E. Knörrek, Euskaltzaindiaren izenean epaimahaikide izan denak. Euskarari datxekola, bi izan dira diruz hornituriko proiektuak (800.000na pezeta): A. Lertxundiren *Hilean, bizian bezala* eleberria eta G. Gomez Zubiak egindako Perrault-en ipuinen itzulpena.

M. Azkarateren galderari erantzunez, Idazkariak esan du *Lur hiztegi entziklopedikoa*-ren zuzendaria den J. Zabaletari gutuna egin diola Euskaltzainburuak, liburuak saltzean Euskaltzaindiaren izena aurrerantzean erabil ez dadin. J.M. Sartrusti argitaletxe horren zabalkunde paperetako argazkia aipatu du, zinetan lau euskaltzain ageri dira, entziklopediaren aurkezpen batean. J. Haritschelharrek esan du euskaltzainek eskubide hori badutela eta bera berriki beste entziklopedia baten aurkezpenean mahaian izan zela, I. Sarasolarekin batera, prentsan agertu bezala. E. Knörrek adierazi du Akademiak ezin duela denbora galdu komunikabideetan esaten dena zuzenduz, guztiz axola handiko gauza ez bada. Bestalde, esan du jende arruntak badakiela bi eremuak bereizten, eta *El libro de estilo de ABC* liburua aipatu du, zeinen hitzaurrea Espainiako Erret Akademiaren Zuzendariak idatzia da.

P. Altunak *Gramatika laburra*-ren bigarren argitaraldiaren hitzaurrea ez dela berak idatzia esan du, eta kexu agertu da Gramatika batzordearen ginetik hartzen diren erabakiengatik. P. Salaburuk, liburuaren arduradunak, aditzera eman du hitzaurre hori egitea osoko batzarrean erabaki zela, lehen argitaraldian ohar-gileen izenak agertu ez zirela-ta.

Hitanoa

X. Gereño eta X. Videgain aretoan sartu ondoren, Euskara Batuko batzordeak prestaturiko hitanozko paradigmaren lehen emaitza aurkeztu du P. Altunak.

Lehendabizi, ordea, honako honek bide berezirik eskatzen duenentz eztabaidatu da. X. Kintanak hitanorako proposamenak egingo dituen batzordearen kidea izatea eskatu du gutunez, abenduaren 13an. P. Charrittonek eta A. Irigoienek Aditz batzordeak gaia aztertzea eskatu dute. Aditz batzordea suntsitua denez, eta honetarako batzorde bat espreski eratzea komenigarria jotzen ez delarik, beste edozein gai bezala ikertuko da hitanoa eta ohargile guztiei proposamenak igorriko, osoko batzarreak erabakitzeke.

P. Altunak antzinatasunaren eta hedaduraren artean hautatu beharraz hitz egin du. Forma ugaritasunaren gainetik, Euskaltzaindia ereduaren bila dabilela esan du, idatzirako, oroz egin, baina ohozko erabilerako ere, M. Azkaratek esan bezala. P. Salabururen iritziz, paradigmez erabaki ez ezik, erabileraz zerbait esan beharko luke Euskaltzaindiak (menpeko perpausetan hitanorik ez, adibidez). B. Oyharçabalen ustez, eztabaida ongi mugarriztatu behar da. J.A. Aranak berorika ere aztertzea eskatu du. I. Sarasolak esan du berorika ez dela euskararazko eremu guztiarena. Urtarrilaren 20ko epea eman da oharrak bidaltzeko.

Ondoren, hitzaldi aretoan, Bilbao Bizkaia Kutzako ordezkariak bertan zirela, orobat urgazle, euskaltzale, kazetalarari eta bestelako entzule asko, Euskaltzaindiaren 1993ko literatur sariaren epaia iragarri da. Lehendabizi, J. Haritschelhar euskaltzainburuak esker ona agertu dio Bilbao Bizkaia Kutzari, urte askoz gero literatur sari hauek hornitzen baititu, halaber lan hauek epaitu dituztenei eta irabazleei. Literaturak hizkuntzaren biziarentzat duen garrantzia azpimarratu ondoren, bere kezka agertu du Haritschelhar jaunak, antzerki lan bakarra aurkeztu izanagatik eta saiakera alorrean benetako saiakerarik ez baita hartu. Gero, Idazkariak irakurri ditu epaimahaien agiriak. Hona epaiak:

- Txomin Agirre eleberri saria: *Pedrotxo* lanari, Martin Ugalderena.
- Toribio Alzaga antzerki saria: hutsik.
- Felipe Arrese Beitia olerki saria: *Garraren eta karroiairen margoak* bildumari, Juan Karlos Lopez Mugartzarena.
- Mikel Zarate saiakera saria: hutsik.

Jean Haritschelhar,
euskaltzainburua

Endrike Knörr,
idazkaria